וועטער:
קלאר און וואַרים

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

דאָס אידישע וואָרט

THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבליירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאָג

אויפגאנג — 5.32.
אונטערגאנג — 7.41.

Vol. 21, No. 189. Winnipeg, Wed. Aug. 19, 1931.

Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאָג חוץ שבת און זונטאָג

מיטוואך ו׳ אלול, תרצ״א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

ראָבערטסאָן צייכנט אָן פלענער פון פעדעראלער רעגירונג בנוגע הילף פאר ארבעטסלאָזע

„אַרדער אין קאונסיל״ גיט ארבעטס מיניסטער ספּעציעלע מאכט צו האנדלען. — צייכנט אָן א רייע פּראָיעקטען פון געזעלשאפטלאכע ארבעטן. — 8 שעה־ריקער ארבעטס טאָג און יושר־ריקע שכירות גאראנטירט

אטאווא, אונט. 19. — אן „אַרדער אין קאונסיל״ פארעפנטלאכט דא נעכטן צייכנט אן די אלגעמיינע רעגירונג די מיטלען וואס די רעגירונג וועט אנגעמען בנוגע דער ארבעטסלאָזיקייט. אן גיט ספּעציעלע מאכט צום ארבעטס מיניסטער צו האנדלען אין׳ם דורכפיר פון די פלענער.

אין א דערקלערונג וואס דער ארבעטס מיניסטער סענאטאר ראבערטסאן האט אריינגעגעבן, זאגט ער, אז אלע פאר־לאמענט דעפּאַרטאמענטן זיינען געבעטן גע־וואָרן אנצוזייען אויף די פערעראלע רעגירונגס ארבעטן, וואס זיינען, אין זיי־ערע מיינונגען, אכנליכקסטן פאר זיי־רע באטרעפנדיקע באצירקן.

אין מערב קאנאדע, באזונדערס וואו די פארמערס האבן געליטן פון דער אומגעריעלטיגקייט, וועט דיריעקטע שטיצע מוזן פארטיילט ווערן, און די פערע־ראלע רעגירונג וועט בייטראגן איר חלק פאר דעם.

אזוי ווי ביי א סך ארבעטסלאָזע האָ־בען זיך אויסגעטראָגן די קליידער, וועלן דעם ווינטער אנגענומען ווערן ספּעציעלע מיטלען צו באזאָרגן די נויטבארעדערטיקע מיט קליידונג, און ארגאניזאציעס ווי דער רויטער קרייץ און אנדערע, וועלן געבעטן ווערן מיט־צואוויריקן.

די איינגעגאנגען וועלן אויפגעפאַרערט ווערן דורכצופירן געוויסע ארבעטן, און פריוואטע פּערזאָנען און פירמס, וואס פלאנגיזען נעבייאדעס, וועלן באוועגט ווערן דורכצופירן זיי אינצט, ווען קרעד־היט זיינען לייכט אין מאָבעריאל כדי לוין.

סענאטאר גידעאן ראבערטסאן
ארבעטס מיניסטער

פיר אומגעקומען אין עראָפּלאן אומגליק אין אנטעריאָ

פארט פרענסעס, אנט., אונט. 19. — פיר מענשן זיינען געטויטן געוואָרן און דריי עראָפּלאנען פארניכטעט געוואָרן אין אן אומגליק וואס האט געטראָפן לויפט אפּטיילונג, וואס האבן זיינען אויף דער ריזיי לייק אין דעם געפונדן.

די פיר האבן פארלאָרן דיערע לעבנס זוזבדיק זיישען א חבר וואס איז ארויס־געפלוגן אין שטורעם לעצטן מאנטאג אונ אין בים געקומען צו־ווייער. זייער עראָפּלאן איז אראָפּגעפאלן אין וואסער, און זיי האבן זיך דערטרונקען.

—(::)—

„יונדאס״ גלייכן זיך צוריק אויס מיט ז׳. מ. ה. א.

אין דער אנווענדונגס פון אינבער אנ־דערהאלבן טויזנט מענשן, איז אין וועסטלי פארק לעצטן אונטן געשפּילט געוואָרן די צווייטע ניים פון דער טעשפּיפּען ביסבאל סעריע. די „יונד־דאס״ האבן געוואונען די ניים מיט 8 צו 2, אויסגלייכנדיק זיך אזוי צוריק מיט די י. מ. ה. א.

די דריטע ניים וואס וועט געשפּילט ווערן צווישן זיי וועט זיין איצט די אטשעיזנדיקע.

אידישע לאגע אין מזרח אייראָפּע פארצווייפלט, זאגט דזשאינט שליח

ניו־יארק, אונט. 19 (איטא). — די אידישע לאגע אין מזרח אייראָפּע, באַ־זונדערס אין פולן און אין רומעניע, איז „אומבאשרייבלאך שלעכט״, האט באריכטעט דזשאזעף היימאן, צוריק קערנדיק זיך פון א זעקס־וואָכנדיק באזוך אין אייראָפּע.

מר. היימאן איז דער סעקרעטאר פון דער אמעריקאנער דזשאינט דיסטריביר־שאן אמריקע און פון דער אמעריקאנער אפּטיילונג פון דער אידישער אגענטור, פאר דעם פארשטייער פון דער „אר־טא״ האט מר. היימאן דעריציילט, אז די אידישע באפעלקערונג אין מזרח־אייראָפּע האט פארלאָרן דעם מוט און פלעגט זיך שטארק דערשלאגן אין פאָל־באזוך אין אייראָפּע.

ריגע, אונט. 19 (איטא). — די טראַ־נישע לאגע פון׳ם לאטווישן אידנטום ווערט נעשילדערט אין א פאראוויילטן רוף צו דער דזשאינט דיסטריביוטשא קאמיטע, בעטנדיק באלדיקע הילף דורך די אידישע קרעדיט קאָפּעראטיוון.

דער אפּיל צייגט אָן, אז הונדערטער אידישע פירמעס וועגן האבן געטאן גע־שעפטן פאר איבער 20 יאר שליסן זיך איצט, ווייל זיי קאנען ניט עקזיסטירן אָן קיין קרעדיטן, צוליב דעם עקאָנאָ־מישן קריזיס.

—(::)—

קאנאדע נעמט אריין מער פון טורעסטן, ווי קאנאדער טו־ריסטן גיבן אויס אין אויסלאנד

אטאווא, אונט. 19. — קאנאדע האט געהאט א גינסטיקן באלאנס פון 166 מיליאן דאלאר אינ׳ם טורעסטן טרייד אין 1930. דאס הייסט אז קאנאדע האט אריינגענומען דעם יאר מיט 166 מי־ליאן דאלאר מעה פון טורעסטן פון די שטאטן, ענגלאנד אז א. וו., איידער קאנאדער טורעסטן האבן אויסגעגעבן אין אויסלאנד. פאר׳ן יאר 1929 איז רעשולטאט אויף אן אפענעם אדער א פארטאסקירטן אופן, אין יאר׳דיקן באלאנס געווען 188 מיליאן דאלאר.

דאָלזמאן פאָדערט פון עסטרייכער געריכט צו געבן אים נייעם פּראָצעס

לאטווישער אידישער סטודענט וואס איז געווען פאראור־טיילט פאר פאטער־מארד אין אנטיסעמיטישן געריכט אין אינסברוק און איז באגנאדיקט געוואָרן, זאָגט אז ער האט נייע פאקטן צו באווייזן זיין אומשולד

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו „דאס אידישע וואָרט״ פון „איטא״)

וויין, אונט. 19 (איטא). — פילוס דאלזמאן, איז אנגעקלאגט געווארן אין אראפּשטויסן זיין פאטער איג׳ם אפּ־גרונט און. כאטש קענן זיינען פאקטיש ניט געווען קיין באווייזן, האט דער אינסבארוקער געריכט אים געפונען שול־דיק און פאראורטיילט אים צו 10 יאר טורמע.

דער אורטייל איז אפּעלירט געווארן, אבער ביי א צווייטן פּראָצעס איז ער ווידער געפונען געווארן שולדיק און האט געקראָגן א קלענערע שטראָף, 4 יאר טורמע. צוליב דעם טומל וואס האט זיך אויפגעהויבן ארום דעם עניין, האט זיך אסטרייכער רעגירונג אים בא־גנאדיקט פאראיינן ארום ראש־השנה, מיט׳ן תנאי אז זאל׳ן פאר׳לאָזן דאס לאנד. איצט שטודירט ער אין פאריז.

דער עסטרייכער געריכט באטראכט איצט דאלזמאנס בקשה און וועט באַ־שליסן ארום אנהויב סעפּטעמבער, צי א נייער פּראָצעס זאל אים געשיינקט ווערן. די „נאצי״ פּרעסע פירט אָן אַ העצערישע אינטאציע קעגן „באלעס־טיקן די יוסטיץ אדמיניסטראציע דורך א באגנאדיקטן אויסלענדישן אידישן פארברעכער״. דאלזמאן האט אבער צי׳ א זיין זייט אינפארמירט דעם בערעכט, אז, ערשטנס, האט ער קיינמאל ניט גע־בעטן קיין באגנאדיקונג און האט ניט אונטער־שריבן די עפּטיציע, און, צווייטנס, ווייל ער נים טראָגן אויף זיך זיין נאגנאן לעבן דיקלאגע פון פאטער־מארד.

—(::)—

בריטישע מיניסטאָרן גרייט מיט פלענער קעגן קריזיס

לאנדאן, אונט. 19. — נאך טעג פון באראטונגען, האבן „די גרויסע פינף״ פון׳ם בריטישן קאבינעט צוגעגרייט א פּלאן ווי צו באלאנסירן דעם בודזשעט אין אינסטיטיוט דעם דראָעטיקן דעפּע־ציט פון 600 מיליאן דאלאר. די פּלע־נער ווערן חיינטן פארגעלייגט פאר׳ן קאבינעט קאבינעט, און, אויב דער חיינטס זיי גוט, וועלן זיי דאנערשטאג פארגע־לייגט ווערן פאר דער גוטהייסיגער פון דיק און פאראורטיילט אים צו 10 יאר טורמע.

אין א דערקלערונג וואס דער ארבעט מיניסטער סענאטאר ראבערטסאן האט אריינגעגעבן, זאגט ער, אז אלע פאר־לאמענט דעפּאַרטאמענטן זיינען געבעטן גע־ווארן אנצוזייען אויף די פערעראלע רעגירונגס ארבעטן, וואס זיינען, אין זיי־ערע מיינונגען, אכנליכקסטן פאר זיי־רע באטרעפנדיקע באצירקן.

אויסער דיין רעגירונגס ארבעטן, ווי רעגירונגס געביידעס, ווערן אז א. וו., וועט די פעדעראלע רעגירונג העלפן די פּראָווינצן אין זייערע ארבעטן, ווי, לכשל, אין דזורכפירן אן אויפהאלטן דעם טראנס־קאנאדער וועג. די רעגי־רונג, זאגט דער מיניסטער, וועט פאר דעם צוועק בייטראגן 50 פּראָצענט פון די קאסטן. די רעגירונג וועט אויך העלפן אין׳ם דורכפיר פון ריין פּראָ־ווינציעלע וועגן.

די רעגירונג וועט אויך שטיצן לאָקאַ־לע מוניציפּאלע ארבעטן, וועלכע דאַרפן אונטערגענומען ווערן מיט דער הילף פון די פּראָווינציעלע רעגירונגען.

אין אלע ארבעטן אנגעגעבן מיט דער הילף פון דער פעדעראלער רעגי־רונג וועט זיין איינגעשטעלט אן 8 שעה־ריקער ארבעטס טאָג, אויסער אין ספּעציעלע פאלן, און יושר־ריקע שכיר־לוין.

אויסער לאנד אין מזרח אייראָפּע פארצווייפלט, זאגט דזשאינט שליח

שאן קאמיטע און פון דער אמעריקאנער אפּטיילונג פון דער אידישער אגענטור, פאר דעם פארשטייער פון דער „אר־טא״ האט מר. היימאן דערציילט, אז די אידישע באפעלקערונג אין מזרח־אייראָפּע האט פארלאָרן דעם מוט און פלעגט זיך שטארק דערשלאגן אין פאל־באזוך אין אייראָפּע.

מר. היימאן איז דער סעקרעטאר פון דער אמעריקאנער דזשאינט דיסטריביר־שאן פון דער אמעריקאנער אגענטור אין מזרח־אייראָפּע. דער אידישער באפעלקערונג אין מזרח־אייראָפּע האט פארלאָרן דעם מוט און פלעגט זיך שטארק דערשלאגן אין פאל־באזוך אין אייראָפּע.

סואלד גלויבט אז אמעריקאנער ציוניסטן וועלן שטיצן נייע ציוני־סטישע עקזעקוטיווע

אטאווא, אונט. 19 (איטא). — צור ריקקערנדיק זיך פון אייראָפּע, האט ראַ־בבינער דאווס ווארנער אונט. מאָנטאג אין אינטערוויו מיט דער „איטא״, אז ער איז זיכער, אז וועט א קאנווענ־שאן פון דער אמעריקאנער ציוניסטן שער ארגאניזאציע זאל באלד פארנומען ווערן, וואלט זי געשטיצט די איצטיקע אדמיניסטראציע, ווי אויך די נייע ציו־ניסטישע עקזעקוטיווע.

מארגן מיטינג פון וואלינער

א פּראָטעסטמיטינג פון וואלינער לאנדס־מאנשאפט קומט פאר מארגן (דאָנער־שטאג), 8.30 אווגס, אין צימער 10, אין ת״ת.

—(::)—

קאָמוניסטן ארעסטירט אין וואנקאָווער אפּגעשיקט קיין טאָראָנטאָ

וואנקאָווער, ב. ק., אונט. 19. — מאלקאלם בריוס, רעדאקטאר פון דער קאמוניסטישער צייטונג „וואָרקער״, און סעמועל קאהען, אדער קאר, וועל־כער זאל זיין א קאמוניסטישער ארגא־ניזאטאר, זיינען לעצטן אונטן אפּגע־שיקט געווארן קיין טאָראָנטאָ אונטער ארעסט, אין באגלייטונג פון אן אנטע־דיער פאליציסט וואס איז געקומען נאך זיי.

בריוס און קאהען זיינען ארעסטירט געווארן אין וואנקאָווער אונט. 12טן, אויף דעם פארלאנג פון דער אנטעריער פאליציי.

—(::)—

ארבעטסלאָזער קאָן ניט באַ־צאָלן שטראָף, גייט ער זיצן!

דערפאר וואס ארטור דוש. דזשאנ־סאָן איז שוין ארבעטסלאָז עלף חד־שים, און ער האט ניט געהאט ביי זיך קיין דאלאר צו באצאָלן שטראָף וואס מאגיסטראט ה. ר. וועלספארד האט אויף אים ארויפגעלייגט ארום דעם עניין, האט זיך אסטרייכער רעגירונג נעכטן אין פּראָווינציעלן פאליציי געריכט, איז ער אפּגעפירט געווארן אין טור־מע וואו ער וועט דאַרף אפּזיצן דריי טעג.

דזשאנסאָן וועלכער וואוינט אין 549 מאטעסאָן עוועניו, האט געקראָ־גען די דאָזיקע שטראָף דערפאר וואס ער האט אפּגעפיערט א שאָס פון זיין ביקס אין דער מוניציפּאליטעט פון וועסט קילדאָנען, דערשיסנדיק א פּוי־געל, וועלכע האט געשעדיקט זיין גאר־טען, נאכדעם ווי ער האט זי עטלא־כע מאָל פארטריבן פון גארטן. ער האט דערציילט אין געריכט, אז ער איז א פארהייראטער מאן מיט א פאַ־מיליע און אז ער איז שוין פאר א געוויסער צייט אויפן צעטל פון רעליף פאר ארבעטסלאָזע.

—(::)—

„יונגע פרוי געשטאָרבן פון טיפוס

פעני וויינס, פון באיל עוועניו, עלמ־וואוד, איז געשטאָרבן לעצטן שבת פון טיפוס קראנקהייט, אין עלטער פון 34 יאר. זי האט איבערגעלאָזט צוויי זין, 10 און 12 יאר אלט ווי אויך צוויי ברידער: מענדל דייטאנד אין ווינניפּעג און אשר דייטאנד, אין לאס אנדזשעלעס, קאליפאָרניע, ווי אויך אנדערע נאענטע קרובים.

די ליוה איז פארגעקומען וזונטאג ביינטאג. א גרויסער עולם האט זי באגלייטן צו איר אייביקן רו. זי איז באערדיקט געווארן אויפן שערי צדק בית עלמין.

פּראָפעסאָר גידעאָן ראָבערטסאָן ארבעטס מיניסטער

פיר אומגעקומען אין עראָפּלאָן אומגליק אין אנטעריאָ

בריטישע מיניסטאָרן גרייט מיט פלענער קעגן קריזיס

„יונדאס״ גלייכן זיך צוריק אויס מיט ז׳. מ. ה. א.

אידישע לאגע אין מזרח אייראָפּע פארצווייפלט, זאגט דזשאינט שליח

סואלד גלויבט אז אמעריקאנער ציוניסטן וועלן שטיצן נייע ציוני־סטישע עקזעקוטיווע

מארגן מיטינג פון וואלינער

קאָמוניסטן ארעסטירט אין וואנקאָווער אפּגעשיקט קיין טאָראָנטאָ

ארבעטסלאָזער קאָן ניט באַ־צאָלן שטראָף, גייט ער זיצן!

קאנאדע נעמט אריין מער פון טורעסטן, ווי קאנאדער טו־ריסטן גיבן אויס אין אויסלאנד

אָנג־אורחא

פון מארק

זאָל עס ברענען!

איינע פון די הויפּט אורזאכן פון׳ם איצטיקן וועלט קריזיס איז, ווי באַ־וואוסט, דאס וואס עס זיינען דא צו־פיל פּראָדוקטן אויף דער וועלט.

און אז ס׳איז דא צופיל זאכן, איז ניטא ווער עס זאָל זיי קויפן. — הערט מען אויף צו פּראָדוציר׳ן, ווערן ארבע־טער ארבעטסלאָז און עס ווערן נאך וויניקער קויפער.

איז דער סוף, אז וואס מער ברויט און קליידער ס׳איז דא, אלץ מער שטארבט מען פון הונגער און אלץ מער גייט מען ארום נאקעט.

אט אזא קוגל וועגן האבן מיר, און טוט אונז עפּעס!

קומט עס בטיקא אויס, אז אויב מען וויל אז מענשן זאָלן זיין זאכ׳ן אויס מרא־גען קלייד׳ער, זאָל מען ציר׳ן, — זאָל עס ברענען אויפ׳ן פייער!

(באמעריקונג: איך מיין ניט „בורא מאורי האש״ אויף א פארסטארבטער סטארקע, — דערפאר עצט מען נאך איצט אויך אין חר־בריא אריין, און מאקע זייער שטארק).

און אז ס׳וועט ברענען, וועט עס ווערן ווייניק, וועט עס ווערן טייער, וועלן מענשן פארדינען בעלט, וועט מען קויפן, פארקויפן, האנדלען און מסחר׳ן, און ס׳וועט ווערן לעבעדיק אין פריי־לאך.

* * *

נו, וואס טוט טאקע די בראזיליאַ־נער רעגירונג צו הויבן דעם פּרייז פון קאפע, וואס איז איר נאציאנאלער הויפּט־קרעדיט פון הכנסה? מען ברענט!

די בראזיליאנער רעגירונג האט באַ־שלאָסן צו לייגן איר קאפע קריזיס דורך פארברענען אויפ׳ן פייער אלע נידערעריקע סארטן קאפע אין לאנד.

וועט, הייסט עס, בלייבן ווייניקער קאפע, און בעסערע, וועט עס ווערן טייערער, און די בראזיליאנער קאפע פלאנצער און — וואס איז נאך ווייַ־טיקער — קאפע סוחרים, — וועלן מאכן א לעבן, וועט זיך דאס רעדל אזוי אנהויבן דרייען.

און די אמעריקאנער פארם ביורא רעפּאָרטיר׳ט איצט אויך צו פארברע־נען א רדיטל פון׳ם נאנצן קאטאן שניט אין די פאראייניקטע שטאטן, כדי צו פארבעסערן אויף דעם וועלט־אופן דעם קאטאן מארק.

אויף דעם זעלבן אופן וואלט מען זיך שוין נעדארפט דערלאכזן צו פאר־ברענען דעם 200 מיליאן בושעלדיקן ווייץ זאאפט אין די שטאטן און דעם 150 מיליאָניקן אין קאנאדע, — וועלכע וועלן דריקן דעם ווייץ־מארק צום גרונט, אזוי לאנג ווי זיי ווערן ליגן אין די עעלוואטאָרן, ווי א שטענדיקע דראָ־אונג צו פארסייען דעם מארק.

דאס וואס דאס וואלט געראפט קאפסטן עטלאכע הונדערט מיליאן דאָ־לאר, איז קיין באטראַכט ניט. עס לוינט זיך צו באצאָלן א סך טעד, אויף פּטור צו ווערן פון׳ם נאכריש קריזיס.

* * *

אויב איר ווילט, האבן מיר דא אנ־מעקס אין א קריין פון וועלט באזאָר־גער אויסגעארבעט אזא סאדט פאקן: מען זאָל די רוסישע פּועריס צוויי חדשים נאָכאנאנד פארשענען צו דער לאנד מיט ווייסע, פרישע גוייאענע בוקקע.

איך קאָן אייך גאראנטיר׳ן, אז עס פון׳ם פון די צוויי חדשים וועט ניט בלייבן קיין אין ווייץ־קערנדל. אויף דער וועלט. עס וועט ווערן א גרויסער הונגער, אז אמת׳ער, און פריישן וועלן זיך אויפהויבן היכל־חדיך אין די פאר־כערס קרעדיטארן וועלן נתעשר ווערן, ברייטנגענדיק פּראָספּעריטעט פאר אלע־מען.

איך גערייטיק, אין מיינע יאָרן, איז א רוסישן סאלדאטס פּאָרציע געווען 3 פונט טרוקענע, ניט אויסגעבאקענע קאָרענע ברויט, וואס זאָל אויסגעזעען ווי לייס און געהאט א טעם פון צינ׳ר.

דער סאלדאט פלעגט עס אויפעסן, פלעגט זיין ביי געלט, פלעגט ער דער־צו נאך קאנען א נאש טאָן א פאר פונ׳ט טיקראך ווייסע „סיסמע״ ווייצענע חכה וואס מען פלעגט דארפן קויפן פאר איינגעבן געלט.

און ס׳איז כמעט ניטא דער שיעור, וואס א רוסישער פּויער קאָן אויס׳אכלן פרישע, ווייסע ברויט. און ווי די רוס־סישע פּויערס האבן זיך ניט אָפּגע־וויינט פון עסן פאר די לעצטע יאָרן, וועט זיי נאך זיכער צוויי חדשים זיין גענוג צו ספּאראווען זיך מיט אלע ווייץ־ווייַ־טיקן פון דער וועלט.

אנב קאָן דערפון ארויסקומען נאך א ישעה: זאָלן די רוסישע פּויערס אנהויבן פארער ווייסע ברויט, און די סאָוועט רעגירונג וועט ניין געבראכן איינס און צוויי!

* * *

אז ניט, — זאָל מען יערן איינעם פון די 500 מיליאָן בינעווער געבן בלויז א מוסטער, א „סעמפּל״ פון דעם ווייַ־סען מעעשנס ברויט, — און אויס מיט די ווייץ זאאפט.

און אז די כינעזער זאָל זיך דערנאך פארגלוסטן צו ווערן ווייץ „קאסטאָ־מער״, — עס וועט קיין הענק ניט סטאיען צו זיינען ווייץ!

אבער וואס איז דא וואס צו רייד׳ן, — ווער וועט עס אויעקגעבן ווייץ אויפ׳ן זיסט צו באלשעוויקעס אדער כינעזער, אז ביי אונז אליין זיינען דא אזויפיל מענשן וואס האבן ניט קיין ברויט, און מען גיט זיי אויך ניט . . .

נו, איז זאָל עס ברענען, אבי׳ א סוף זאָל עס נעמען, און מענשן זאָלן שוין האבן וואס צו עסן . . .

אמעריקאנער פרויען כאפּעלקערונג וואקסט שנעלער ווי מענערשע

וואשינגטאן, אונט. 19. — אז די פרויען באפעלקערונג פון די פאראייי־ניקטע שטאטן וואקסט שנעלער ווי די מענערשע, ווערט דערווייז אינ׳ם באַ־ריכט פון דער צענזוס ביורא.

אין יאר 1920, צייגט דער באריכט, זיינען אין לאנד געווען 104 מענער צו יעדע 100 פרויען. איצט איז די פּראָפּאָרציע, לויט׳ן באריכט, 102.5 מענער צו הונדערט פרויען.

אפילו דער מענערשער שטאט נע־וואדא, וואו אין 1920 זיינען געווען 148 מענער צו יעדע הונדערט פרוי־ען, זיינען דא איצט בלויז 104.3 צו הונדערט פרויען.

אין די דיסטריקטן פון קאלומביא, וואו עס עגזיסט זיך די הויפּטשטאָד, האבן די פרויען די אויבערהאנד. דא צייגט די סטאטיסטיק בלויז 90.9 מענער צו יעדע הונדערט פרויען.

זייער שווערע שטראָפן אויסגע־טיילט צו די דריי אינגלאך וואס האָבן באַרויבט ראָיאל באַנק

קריגן צוזאמען 15 שטיין און 57 יאר געפענגניש פאר דער און אנדערער דויבערייען. — מוטער פון אינעם פון דיי אינגלאך איז אנטזונדיגט אין געריכט בעת אורטייל ווערט ארויסגעגעבן

זייער שווערע געפענגניש שטראָ־פען, צוזאמען מיט שמיץ, זיינען אויס־געטיילט געווארן צו די דריי יונגע בחורים רימ׳לאך, וואס האבן זיך מודה געווען אין באַרויבן די ראָיאל באנק אפּ־טיילונג אויף מאונטען און מעקגרע־ווען, און אין אייניקע אנדערע רויבע־ריין, — ווען זיי זיינען דערשיינען פאר ריכטער נאכ׳ל אין פאָליציי גע־ריכט נעכטן, אויסצוהערן זייער אור־טייל.

צוזאמען הבן זיי געקראָגן 57 יאר טורמע מיט 15 שמיץ, אויף פאלגנדיקן אופן:

דזשאן יאנג (אדער קאנלאן), 10 יאר און פינף שמיץ פאר דער רויבע־ריי אין באנק, און נאך צו פינף יאר פאר יעדער איינער פון אנדערע דריי רויבעריין.

סטענלי סקיילס, 9 יאר טורמע און פינף שמיץ פאר דער באנק רויבעריי, און צו פינף יאר פאר דער בריי־ער אין רויבעריי.

דזשאן סקאט, 8 יאר און פינף שמיץ פאר דער באנק רויבעריי, און צו פינף יאר פאר יעדער איינער פון צוויי אנ־דערע רויבעריין.

אלע אורטיילן וועלן לויפן גלייכצייי־טיק, אזוי אז יאנג, למשל, וועט דארפן באמת זיצן צען יאר, און ניט 25 יאר. די שמיץ וועלן זיי אויסגעטיילט ווערן א חודש נאכדעם ווי זיי וועלן אפּזיצן אין דער סטאטוס מאונטען גע־פענגניש.

דריי פון דיי אינגלאך איז געווען בלייך ווען דער ריכטער איז אריין, אבער זיי האבן זיך נעתאלטן רואיק די נאכצע צייט, אן האבן מוטיק אויס־גענומען זייערע אורטייל.

מרס. יאנג, פון שיקאגא, די מוטער פון׳ם אנפירער פון דער באנדע, איז געווען אין געריכט, און אירע ליפּ־ן האבן געצעטערט ווען זי האט געהערט דעם אורטייל. אין א פאר מינוט ארום איז זי אויסגעבראָכן אין א היסטעריש געשריי: „מיין אינגל, מיין אינגל, דאס איז גרויזאם!״ מען האט איר נעמוטיגט העלפן ארויסגיין פון צימער.

א יונג מיידל אין שווארצן וואס איז געזעסן הינטער מרס. יאנג וואס האט קאנטיק נעתאם א שייכות צו אייניגע פון די פאראורטיילטע, האט שטיל גע־וויינט.

די דריי פאראורטיילטע בחורים׳לאך זיינען גלייך אפּגעפירט געווארן אין הערינגלי טורמע אויף 30 טעג. אין אויב זיי וועלן פאר דער צייט ניט אפּלירן קעגן זייערע אורטייל, וועלן זיי דערנאך גלייך אפּגעשיקט ווערן אין סטאוטי מאונטען פענטענ־שערי.

דער עלטסטער פון די דאזיקע אינג־לאך איז קוים ארום 20 יאר אלט. די אינגלאך האבן אבער שוין צייט נעתאם אנצוזאמלען א חיבשן רע־קארד פון רויבעריי־ען פאר דער לעצ־טער צייט, — מיט זייער אן אומגליק־לאכן סוף.

פרעמיער בענעט וועט היינט דער־קלערן זיינע הילף מיטלען

קאלגאריי, אלבערטא, אונט. 18. — אום ערשטן מאל זיינט לעצטן יאנווארן איז פרעמיער בענעט אנגעקומען אין זיין היימשטאט לעצטן אונט און איז פריי־באגעגנט געווארן פון א דערקלערונג, — א דערקלערונג, וואס ווערט דערווארט איבער׳ן נאנצן לאנד מיט אויסגערוהיקט.

ביי דער קאנפערענץ וועלן זיין אנ־דערע פרעמיער בראונלי פון אלבער־טא, דיי מעיארס פון אלבערטער שטעט און א צאל וויכטיקע פארשטייער פון דער פּראָווינץ און די מוניציפּאליטע־טען.

דערפאר, און די קאנפערענץ האט צו־גאן מיט ארבעטסלאָזיקייט רעליף. דא, הערט דערווארטעט, וועט דער פּרע־מיער דערקלערן זיינע ארבעטסלאָז־קייט הילף פּלענער, — א דערקלערונג, וואס ווערט דערווארט איבער׳ן נאנצן לאנד מיט אויסגערוהיקט.

קובאנער רעגירונג כאפּט שווערע קלעף פון רעבעלן

האוואנא, קובא, אונט. 19. — די פע־דעראלע טרופּן האבן געלייגט שווערע פארלוסטן. אינשליכסיקע 180 געטע־טע, ווען די רעבעלן האבן זיי פּלוצלונג אטאקירט אין סאנטא קלארא פּראָווינץ

באריכטן פון פארשטארקונגען וואס די רעבעלן האבן צוגעקראָגן קומען אן פון אנדערע טייל פון לאנד. די שטי־מונג אין דער הויפּטשטאט איז זייער אן אנגעשטריינגטע, און מען וואַרט דאָ אויף „אנטשיידענדיקע פּאסירונגען״, כאטש די רעגירונג לוגיבט, אז פּאנגנ־דיק דעם פירער פון די רעבעלן, עקס־פּרעזידענט מענאקאל, האט זי געבראָכן דעם רוקן־ביין פון דער רעוואלוציע.

—(::)—

נאָך הונדערטער דער־טרונקען אין האנקאָו

האנקאו, כינע, אונט. 19. — עטלא־כע הונדערט מענשן זיינען דא היינט דערטרונקען געווארן, ווען די טשאיקאו שוץ וואנט וואס באשיצט די מערב׳די־קע פארשטעט קענן דעם טייך האט גע־פלאצט, און דאס וואסער האט פאר־פלייצט דעם דאזיקן אינדוסטריעלן טייל פון דער שטאט.

צוליב דעם כאאס וואס הערשט דארטן איז שווער צו באשטימען גענוי די צאל קרבנות.

—(::)—

יונגע פרוי געשטאָרבן פון טיפוס

פעני וויינס, פון באיל עוועניו, עלמ־וואוד, איז געשטאָרבן לעצטן שבת פון טיפוס קראנקהייט, אין עלטער פון 34 יאר. זי האט איבערגעלאָזט צוויי זין, 10 און 12 יאר אלט ווי אויך צוויי ברידער: מענדל דייטאנד אין ווינניפּעג און אשר דייטאנד, אין לאס אנדזשעלעס, קאליפאָרניע, ווי אויך אנדערע נאענטע קרובים.

די ליוה איז פארגעקומען ווען׳ן זיין אנ־דערע נאענטע קרובים.

אמעריקאנער אויסגע־טיילט צו די דריי אינגלאך וואס האָבן באַרויבט ראָיאל באַנק

אידישע לאגע אין מזרח אייראָפּע

אמעריקאנער פרויען

פרעמיער בענעט

נאָך הונדערטער דער־

אמעריקאנער

אידישע לאגע אין מזרח אייראָפּע

די פעס האט ביי זיך איבער אכט הונדערט ארבעטסלאָזע

אמעריקאנער

אידישע לאגע אין מזרח אייראָפּע

אמעריקאנער

אמעריקאנער

אמעריקאנער

אמעריקאנער

אמעריקאנער

אמעריקאנער

אמעריקאנער

אמעריקאנער

אמעריקאנער

אמעריקאנער

אמעריקאנער